

MEMO: Ülevaade SIM tegevustest elanikkonnakaitse 4 aasta tegevuskava raames

Kellele: SiM ja ELVL koostöö töörühm siseturvalisuse ja kriisivalmiduse valdkonnas

Kellelt: Priit Laaniste, Siseministeerium

Koostatud: 01.04.2024

1. Elanikkonnakaitse tegevuskava

1.1. Taust

Elanikkonnakaitse tegevuskava eesmärk on elanikkonnakaitse valdkonna ministeeriumiteülene terviklik ja ühetaoline arendamine ning eesmärgi- ja rollisulguse suurendamine. Elanikkonnakaitse tegevuskava kirjeldab 4 aasta (2024-2027) eelarvega kaetud tegevusi ja sihttasemeid, selle kiitis heaks Vabariigi Valitsus.

Vajaduste planeerimisel lähtuti sõjalisest ohustsenaariumist, aga püüti realistlikult arvestada riigieelarve ja inimressursi piirangutega. Tegevuskava täitmise seiramine edaspidi planeeritud vähemalt üks kord aastas (SIM eestvedamisel).

1.2 Eelarve ja prioriteedid

Elanikkonnakaitse püsirahastuse vajadus on asutuste tegelikest võimalustest suurem. Seetõttu on kokku lepitud järgneva 4 aasta jooksul esmajärjekorras arendatavad valdkonnad:

1. elanike kriisiteadlikkuse ja iseseisva valmisoleku suurendamine;
2. kohaliku omavalitsuse tasandi kriisialase võime suurendamine;
3. elanike kiire ja tervikliku ohuteavituse lahenduse väljaarendamine;
4. elanikkonnakaitse ülesandeid täitvate asutuste toimepidevuse suurendamine.

Elanikkonnakaitse tegevuskavas toodud tegevuste kogumaksumus on kokku 101 miljonit eurot, sellest 68 miljonit on Siseministeeriumi valitsemisala tegevused ja 33 miljonit Sotsiaalministeeriumi valitsemisala tegevused.

2. Siseministeeriumi tegevused elanikkonnakaitse tegevuskavas

Siseministeerium vastutab elanikkonnakaitse tegevuskavas järgmiste meetmete eest:

1. Varjumine
2. Juhtimine ja koordinatsioon
3. Elanike kriisivalmidus
4. KOV kriisivalmidus
5. Ulatuslik evakuatsioon
6. Ohuteavitus ja kriisikommunikatsioon
7. Demineerimistöö
8. Päästetöö

2.1 Varjumine, 2024-2027 eelarve 1 764 033 EUR

Tegevused – elanikke teadlikkuse tõstmine (kuhu ja kuidas varjuda), avalike varjumiskohtade avamine, mitteavalike varjumiskohtade juurde loomine.

Sihttasemed:

- 1) 15% elanikele on avalikud varjumiskohad.
- 2) 40% elanikest teab, kuhu ja kuidas varjuda.

3) 15% kortermajadel, büroo- ja ärihoonetel on olemas lahendused varjumiseks ja loodud juhendmaterjal, kuidas ja kuhu hoones varjuda.

2.2 Elanikkonnakaitse juhtimine ja koordineatsioon, 2024-2027 eelarve 858 000 EUR

Tegevused: Pää kriisijuhtimise ja ümberpaiknemise võime suurendamine (varuasukohad, mobiilsed juhtimiskeskonnad), Päästeameti rahvusvahelise abi osutamise ja vastuvõtmise võimekuse tõstmine, SitRep keskkonna käideldavuse tõstmine.

Sihttasemed:

1. Päästeamet on valmis kriisi korral samal ajal juhtima ja koordineerima kõikide elanikkonnakaitse valdkondade tegevusliine.
2. Elanikkonnakaitsega tegelevad juhtimiskeskonnad vastavad sõjaaja vajadustele – olemas on varjumisvõimalused, varuasukohad jms.

2.3 Elanike kriisivalmidus, 2024-2027 eelarve 6 591 424 EUR

Tegevused: Elanike teadlikkuse ja valmisoleku tõstmine (teavitamine, nõustamine ja koolitamine).

Sihttasemed:

- Elanike teavitamise, nõustamise, koolitamise kaudu puudutada 40% elanikkonnast, mille tulemusena 25% elanikest on kriisideks valmis (muutunud hoiakud, teadmised ja käitumine).

2.4 KOV kriisivalmidus, 2024-2027 eelarve 6 637 172 EUR

Tegevused: KOV kriisijuhtimise ja toimepidevuse võime suurendamine, KOV teadlikkuse suurendamine elanikkonnakaitsest ja kriisivalmidusest, sh inimressurss (PÄA kriisibüroode loomine regioonidesse, kokku 7 ametikohta).

Sihttasemed:

- KOV kriisiindeksi alusel on kõik KOV-d edasijõudnud (indeks 4-6), kellest vähemalt 50% on eeskujulikud (indeks 7+).

2.5 Ulatuslik evakuatsioon, 2024-2027 eelarve 7 703 592 EUR

Tegevused: Varude loomine evakuatsioonikohtade kiireks kasutuselevõtmiseks, varude haldamine (ladustamine, hooldus, logistika), vabatahtlike kaasamine evakuatsiooni.

Sihttasemed:

- Valmisolek 10% Eesti inimeste evakueerimiseks (sh haavatavad sihtrühmad) ja majutamiseks kuni 7 päeva.

2.6 Ohuteavitus ja kriisikommunikatsioon, 2024-2027 eelarve 8 821 336 EUR

Tegevused: sireenivõrgustiku loomine ja ülalpidamine 22 asulas, Häirekeskuse abi- ja infoteenuse täiendav rahastamine, EE-ALARM süsteemi arendus.

Sihttasemed:

- Ohuteavitus on tehnoloogiliselt pidevalt ajakohastatud, toimib terviklikult, st keskselt hallatav (SitRep) ja vastavalt olukorrale erinevaid kanaleid võimaldav kiire ohuteavituse süsteem toimib. Süsteemi kaudu saab saata ohuteavitusi SMS-na ja Galileo satelliitsüsteemi vahendusel ohualas viibivatele telefonidele, ERR kanalitesse,

sireenidesse, mobiilirakendustesse, avalikele ekraanidele, digiraadiotesse, 5G meediaedastusena.

2.7 Päästetöö, 2024-2027 eelarve 23 729 026 EUR

Tegevused: Päästeameti varustuse ja toimepidevuse uuendamine, sh vedelkütuse hoiustamise ja veo võime, tegutsemine elektrikatkestuse korral, Päästeameti iseseisva meditsiinivõime, Päästesõidukite ja tehnika uuendamine, keemiapääste, vahtkustutus, maastikukustutus ja varingupääste võime suurendamine, Päästeameti ballistilise kaitsega isikuvarustus, drooni ja IKT vahendid.

Sihttasemed:

- Päästevõrgustik on valmis riigikaitsealistes olukordades tegutsemiseks, Päästeamet on toimepidev ja autonoomne ning regioonide keskused toimivad kriisides (ka sõjas) iseseisvalt kuni 30 päeva.

2.8 Demineerimistö, 2024-2027 eelarve 6 243 841 EUR

Tegevused: Rahvusvahelise demineerimisvõime (mooduli) loomine, abidemineerijate värbamine ja koolitus, demineerijate individuaalse kaitsetaseme tõstmine (individuaalvarustuse täiendamine), CBRN sündmusel esmareageerijate saasteärastuse võime suurendamine, lõhkamiskohtade väljaehitamine, demineerimisvarustuse uuendamine, teenistusrelvade ja soomuskaitsega sõidukite soetus.

Sihttasemed:

- Tagatud on demineerijate võime lõhkematerjale kahjutuks teha ja ohtlikke aineid käidelda 4 regioonis. 5 lõhkamiskohta on uuendatud.

3. ETTEPANEKUD TÖÖRÜHMA OTSUSTEKS

- Võtta informatsioon teadmiseks.

3. VAJADUSEL LISADOKUMENDID

<https://valitsus.ee/uudised/valitsus-kinnitas-elanikkonnakaitse-eesmargid-ja-tegevusplaani>